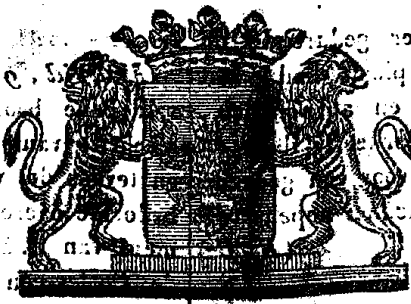

ARNHEMSCHE

COURANT.

Zaterdag

21 September.

De veranderde geest van het Nederlandsche volk.

Volgt reeds eenige dagen geleden, in ons nummer van 12 september, aangekondigd, als men in het Handelsblad van den 6den de volgende opmerkelijke woorden;

Wat zou de heer DONKER CURTIUS, wat zou de gansche natië gezegd hebben, indien de koning, terstond na het sluiten des traktaats met België, geproclameerd had, dat de grondwet was komen te vervallen, en Z. M. alzoo wederom was in het bezit getreden van de volheid des soevereinen gezags, aan hoogstdenzelven in 1814 opgedragen? en waarom durft zich nu de heer DONKER CURTIUS opwerpen als prediker en voorstander van eenen coup d'état, dien hij, had de koning er aan durven denken, voorzeker als eene daad van willekeur en tiranij zou hebben uitgekregen en bestreden? Denkt de heer DONKER CURTIUS dat het Nederlandsche volk zal dalden van een van deszelfs medeburgers, wat het land in rep en roer zou brengen indien de regering het durfde wagen?

Onze bedoeling is niet, terug te komen op de opdracht der soevereiniteit, zoo onjuist door het Handelsblad » de volheid des soevereinen gezags » genoemd. Het was geenszins eene autocratie, gelijk men uit de uitdrukking des Handelsblads zou opmaken, die er, onder den naam van soevereiniteit, in 1814 aan den prins van ORANJE opgedragen werd, maar slechts de eerste magt onder de medemagten, tusschen de verklaring van den hoofdleider der toenmalige revolutie, den graaf VAN HOOGENDORP. Men bedoelt den reeds eenen grondwettigen, geenszins eenen onbestrekken regering, wederom tusschen den graaf VAN HOOGENDORP zelve.

In 1812 had ik die schets der grondwet gemaakt, waarmede elk wist dat de koning bij zijner majesteits komst had opgewacht. (Bijdragen tot de huishouding van staat, V bl. 123).

De ongerijmdheid der bewering dat het vervallen der grondwet van 1815 de soevereiniteit weder zou doen herleven, meenen wij ten overvloede in ons nummer van 12 september te hebben aangebond.

Ma willen wij slechts nog een oogenblik de aandacht bepalen bij de betekenis, door het Handelsblad zelf afgelegd: dat de aanspraak op de soevereiniteit thans het land in rep en roer zou brengen.

Het Handelsblad erkent dat de geest van het Nederlandsche volk sedert 1814 veranderd is. Indien de koning terstond na het sluiten des traktaats met België, geproclameerd had, dat de grondwet was komen te vervallen en Z. M. alzoo wederom in het bezit was getreden van de volheid des soevereinen gezags, aan hoogstdenzelven in 1814 opgedragen? en waarom durft zich de heer DONKER CURTIUS opwerpen als prediker en voorstander van eenen coup d'état, dien hij, had de koning er aan durven denken, voorzeker als eene daad van willekeur zou hebben uitgekregen? Denkt de heer DONKER CURTIUS dat het Nederlandsche volk zal dalden van een van deszelfs medeburgers, wat het land in rep en roer zou brengen, indien de regering het durfde wagen?

Het Handelsblad erkent dertalve ten duidelijkste, dat de proclamatie van hetgeen in 1814 opgedragen werd, thans het land in rep en roer zou brengen.

Ma er dus opgedragen werd, en hoe dit opgedragen werd, vooralsnu het midden latende, vragen wij slechts: Indien de geest des volks zoo veranderd is, is het dan wel zaak den coup d'état te wagen, van de grondwet, voor het koninkrijk der Nederlanden door 18 provinciën vertegenwoordigd, verbindend te verklaren voor een rijk, hetwelk, zijne helft verloren hebbende, nog slechts denzelfden naam behouden heeft? Hoe durft men eigenmagtig eene andere vertegenwoordiging daartussen, dan die welke de grondwet daartelde, en trots art. 101: » Geene der beide kamers vermag eenige zaak te beslissen, zoo niet meer dan de helft van hare leden tegenwoordig is, » een besluit laten gelden, hetwelk onmogelijk door de striktst gevorderde meerderheid, 56 van de 110 leden, kan worden genomen?

Hoe durft men de nieuw gekozene leden der kamer laten zweren: » Ik zweer dat ik de grondwet der Nederlanden zal onthouden en handhaven, dat ik bij geene gelegenheid en onder GEEN VOORWENDSEL, NIET OVERWAARDIG GENAAMD, daarvan zal afwijken of toestemmen dat men anderszins worden; — ZOO WAARLIJK HELPE MIJ GOD ALMAGTIG, onder geen voorwendsel hoe ook genaamd; — zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!

En de grondwet verbiedt dat de Tweede Kamer eenig besluit neme, zoo niet meer dan de helft van hare leden tegenwoordig is (art. 101); en de grondwet zegt: de Tweede Kamer bestaat uit 110 leden.

Ma dan zou men die Tweede Kamer een besluit willen laten nemen met minder dan 56 leden?

Onder geen voorwendsel, hoe ook genaamd, — zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!

Handelsblad, Handelsblad, er was eens een tijd in Nederland waarin men liever van den kansel aan het vergaderende volk, maar ook door ieder van uwer van zijn jongste kind gesproken wordt: *God en de naam der Heeren, wien God, niet ijdelijk gebruiken*, — Handelsblad, effectenblad, zijn dan die tijden verdwenen? Is ook ten dien aanzien de geest des Nederlandschen volks veranderd? Zou men nu met eedren willen spotten?

Er is een uur voor het oordeel van God.

TURKIJE.

Konstantinopel, 28 aug. De stad bevindt zich in aanhoudende ongerustheid. De telkens hernieuwde geruchten van opstanden wier tooneel nu eens Klein-Azië, dan Zuid-Albanië zijn, zoudt honden de inwoners in eene onrustige stemming, waarvan de agenten des onderkonings met zoo veel behendigheid partij trekken dat er alles te vreezen is, zoo er niet spoedig een einde komt aan de onzekerheid waarin wij leven. Onder het volk wint de meening meer en meer verspreid dat slechts Mahomed Ali de geschiktheid bezit om alle verwikkelingen te ontwarren, en de hoop gedachte die men reeds lang van dezen krachtigen en rustdoozen Turk koesterde, bemagtigt nu ook de groote hoop. (Allg. Zeit.)

Het Journal de Smyrne van 31 augustus, deelt berigten mede uit Konstantinopel van den 27sten, tusschen welke de volkomenste eensgezindheid tusschen de mogendheden zou heerschen, ten aanzien van het Oostersche vraagstuk.

ZWEDEN.

In de Zweedsche staats-courant verscheen een paar maanden geleden, een opstel over volkscholen en openbaar onderwijs, hetwelk veel opzien baarde, alvorens nog de schrijver bekend was, doch vooral toen men vernam dat deze nietaand anders was dan de Zweedsche kroonprins. Hij poogt thans de door misverstand ontstane volksarmoede, gemeenschappelijk met eene commissie te helpen, om alreeds de misgebruiken, welke de volksheid te verlammen, weg te ruimen, en de volksgeest te verlevigen. Des standen benevens Bazel-land hebben in eene nota aan den landdag verklaard dat zij protesteren tegen alles wat uit de erkenning der Zurichische regering volgen zou, en dat zij besloten hebben, slechts onder het voorzitterschap van Bern de zittingen van den landdag bij te wonen. (P.A.Z.)

DUITSCHLAND.

Hannover, 13 sept. De verschillende geruchten omtrent de beslissing van den bondsdag in onze constitutie-zak hebben zindelijk door de laatste proclamatie hare opheldering gekregen; de constitutie-zak zoude echter, helaas, nog niet. Integendeel zou in menig opzigt hare oplossing, door deze beslissing, nog verward kunnen wezen, gelijk dit bij alle halve maatregelen het geval is. De beslissing laat zich noch voor noch tegen de geldigheid der grondwet van 1833 uit, waarom het alleen te doen is, de hoop te kennen, dat de regering zich met de toenmalige (derminnen) standen opzigtens de staatsregeling verstaan zal; daardoor wordt bekend dat de zaak betwistbaar is, meer niet. (Westf.)

PRUISSEN.

Uit Berlijn meldt men, dat er sinds enige dagen een diplomatieke personen en kabinets-koeriers, uit St. Petersburg, aldaar doorreisden.

Te Maagdeburg werd dezer dagen een booswicht gestraft, die op eenen dag twee vrouwen vermoord had en de laatste vermoord had! Hij was veroordeeld tot de galg te worden; de koning veranderde de straf in onthoofding. Maar hetgeen een bijzondere reden tot hegehaling voorhande was, was dat de misdadiger tot het laatste oogenblik volhield geen berouw te kennen gaf, zoo veldt de koning de straf te vermeerderen, dat men ingezien heeft dat de koning niet meer overeenkomen met onzen tijd, en dat de koning niet meer overeenkomen met onzen tijd, en dat de koning niet meer overeenkomen met onzen tijd. (P.A.Z.)

1836
Berlijn, 15 sept. De levendige koerierswissel, die er gedurende de laatste veertien dagen tusschen St. Petersburg en Berlijn plaats had, laat zich thans verklaren door de mededeelingen, aanvragen en antwoorden, welke de Russische en Fransche regering elkander wederkeerig doet en geven. Hetgeen men omtrent die nota's verneemt, welke voor een gedeelte van zeer ernstigen aard moeten zijn, weerspreekt de geruchten noemenswaardig op hande zijnde congres.

FRANKRIJK.

Parijs, 15 sept. De *Revue de Paris* en de *Revue des deux mondes*, die heden verschenen zijn, schrijven beiden de oorzaak van het terugontbod des admiraals *Roussin* toe aan deszelfs vooringenomenheid tegen *Mehemet-Ali* en de begeerte die, volgens hen, de gezant zou gehad hebben, om het staatkundig stelsel van Frankrijk met opzigt tot de zaken van het Oosten, te wijzigen. Het laatstgenoemde tijdschrift zeeft voorts in een naschrift dat hetgeen de Engelsche bladen omtrent de benoeming van den heer *Palmerston* tot minister van binnenlandse zaken had gemaakt, waarom het Fransche ministerie dezelven verklaringen deszwaigende in het ministerieel Avondblad had gegeven. Men was er verder dan ooit af, om den lord *Palmerston* de concessie die hij verlangde te verleenen, en die zouden bestaan in de blokkade van Alexandrië en in de bezetting van Candia.

Parijs, 16 sept. Don *Carlos* bevindt zich op Fransch grondgebied. Volgens alhier publiek gemaakte telegrafische depêches uit Bayonne, van eergisteren avond, was hij, met zijne familie, dien namiddag ten vier ure te Ainhoa aangekomen, door den onder-prefect en de Fransche troepen ontvangen, en naar Saint-Pé, een klein plaatsje op de grenzen der Neder- en Opper-Pyrenaeën, vervoerd.

Het Fransch gouvernement heeft, naar verzekerd wordt, last gegeven, om don *Carlos* naar de stad Bourges over te brengen. De heer *de Financ*, chef d'escadron bij den generalen staf, is van Parijs vertrokken, door den minister van oorlog gemagtigd om eene geschikte woning voor den prins in gereedheid te doen brengen. Voorts zouden de Fransche en Spaansche gouvernementen overeen zijn gekomen, om hem die stelling te verzekeren welke hem voortaan kan worden toegestaan.

Het Fransch gouvernement heeft aan *Espartero* het grootlint van het leger van eer toegezonden.

In de officiële bladen vindt men het gerucht stellig weersproken, dat de Russische en Pruisische gezanten aan de Porte verstandelijk zonden hebben, die hunne hoven het met de overige grootmoedigheden staatsreus waren; dat de Pruisische gezant de Pruisische ambassadeur, welke de aangelegenheden van onderwerp mochten hebben.

Parijs, 17 sept. De *Monteur* deelt de beide volgende telegrafische depêches mede uit Bayonne van den 15den dezer:

De onder-prefect van Bayonne, aan den minister van binnenlandse zaken.

Op het berigt van de aankomst te Urdax van den pretendent, den 13den dezer, heb ik mij naar Ainhoa begeven, en hem doen weten, dat hij, door de *Christinos* en onze troepen tot op 3 mijlen afstands van de grenzen omsingeld, zich naar Frankrijk moest begeven, en dat het mij dan gemakkelijk zoude zijn tusschen beide te treden tot het erlangen van eene capitulatie, die het lot van de zijnen zoude verzekeren.

Ten 12 ure ontving ik van den intendant, generaal het berigt, dat don *Carlos* zoude binnentreden.

De heer *de Lalande* verklaarde mij ten 2 ure, dat don *Carlos* niet meer daartoe besloten was.

Ik deed alstoen de grenzen geheel bezetten, en ten 3 ure berigte men mij de aankomst van don *Carlos*. Daar men een gewekvuer vernam, zijn een duizendtal met strijdende uitgewekenen binnengekomen, en ten 3 1/2 ure heeft don *Carlos* zich met zijne familie verbond.

Ik heb hen onmiddellijk in verzekerde bewaring gebragt, en hen naar de gevangenis geleid, ten einde het binnentreden te besturen van de grenzen. Men getale van 2000 strijders, door *Espartero* voortgebragt, en die heden in de gevangenis zijn, en die heden in de gevangenis zijn, en die heden in de gevangenis zijn.

Ik heb hen onmiddellijk in verzekerde bewaring gebragt, en hen naar de gevangenis geleid, ten einde het binnentreden te besturen van de grenzen. Men getale van 2000 strijders, door *Espartero* voortgebragt, en die heden in de gevangenis zijn, en die heden in de gevangenis zijn, en die heden in de gevangenis zijn.

De generaal, kommanderende de 1ste militaire divisie, aan den voorzitter van den raad.

Gisteren hebben zes bataljons van Alava en Navarra, als ook de geheele Carlistische staf met de generaals *Elioen* en *Agustin*, de wijk op ons grondgebied genomen, alwaar zij ontwapend zijn geworden. De *Christinos* is dadelijk te Urdax aangekomen, en heeft, alhier onze troepen in gereedschap gesteld. De wapenen der Carlisten zijn hem overgeleverd, en wij hebben aan zijne troepen brood doen geven.

Latere berichten zeggen, dat don *Carlos* Bayonne verlaten en zich naar Bourges begeven heeft, niet verre van het kasteel van Valençay, vroeger door zijn vader, koning *Charles VII* in 1807 betrokken.

Parijs, 18 sept. Het Fransche gouvernement heeft de volgende telegrafische depêche behalve gemaakt:

Bayonne, 16 sept. Don *Carlos* is gisteren avond naar de plaats zijner bestemming vertrokken, alles is in de beste orde afgegaan.

Madrid, 9 sept. In de vergadering der Cortes is heden lezing gedaan van eene boodschap van den voorzitter van den raad, inhoudende een afschrift van de overeenkomst, tusschen *Espartero* en *Mago* gesloten, en tevens de verklaring, dat, naar aanleiding van het 1ste artikel der bedoelde overeenkomst, betrekkelijk het toestaan der *fueros*, het gouvernement van H. M. zich zonder verwijl met deze kwestie bezig houdt, om aan de Cortes een ontwerp van wet tot hare bepaalde oplossing voor te dragen.

— Naauwelijks schijnt de burgerkrijg in Spanje geëindigd, of er zijn onderhandelingen op til om eene belangrijke leening met Fransche en Engelsche bankiers te sluiten. Men zegt dat het Spaansche bestuur beloofd om dadelijk twee achterstallige coupons der schuld te betalen. Op deze voorwaarde zullen vier groote huizen, waarvan één te Parijs, er in bewilligen, om de gelden voor eene leening te verschaffen. Men is het echter nog niet eens noemenswaardig, tot welke de leening zal worden geëindigd.

Brieven waarin men een volkomen vertrouwen had, hebben heden te Parijs het berigt aangebragt, dat de graaf *d'Espadina*, gouverneurhoofd in Katalonië, zich onderworpen heeft. Dezelfde brieven berichten, dat men onderhandelt, en met hoop op een spoedig goed gevolg, wegens de onderwerping van *Cabrera*.

BELGIE.

Brussel, 18 sept. Naar men zegt, zou het gouvernement zich bezig houden met een plan, om op nieuw in de zaken der Belgische bank tusschen beiden te komen, voor verschillende miljoenen, als waarborg of wel als geldschietter.

— De koning en koningin zullen zich morgen te Woolwich inschepen, en worden vrijdag te Ostende verwacht.

— Verleden zondag heeft bij de hervormde gemeente de iuwijding van eenen nieuwen leeraar plaats gehad, en tevens de benoeming van eenen tweeden voor de Evangelische gemeente.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 18 sept. Z. M. heeft dezer dagen goedgekeurd plannen van verdeling der markengronden, gelegen in de huurtschap Wesselo, Haarle en Gelselaar, onder en in de gemeente Borculo, en van de weeste gronden in de mark van Genteren, almede in laatstgemelde gemeenten gelegen.

Z. M. heeft medegewonden het personeel der koninklijke militaire academie te Breda, 2000 man, en heeft deszelfs besluit van den 10den july 1836 voorloopig was bepaald, op den 10den july 1836 te worden toegevoerd.

— Tenants der infanterie, drie sergeanten en acht oppassers te vermeerderen. Voor zoo veel de officieren betreft, zijn, naar men verneemt, daar toe benoemd de 1ste luitenant *P. H. J. Hoogenveen*; en de 2de luitenant *J. van den Tol*, respectievelijk van de 2de en 9de afdeling infanterie.

— Bij het gouvernement is thans in overweging een aanhangig plan tot droogmaking der Nooddorpsche plassen en Goosnegentig morgen, met bijvoeging van Klein Vrijenban, alles gelegen in de provincie Zuid-Holland.

— De *Staats-Courant* bevat een koninklijk besluit van den 12den dezer, waarbij bepaald wordt, dat de procureurs bij den hooft-regter, de provinciale, gerechtshoven en de arrondissementen-regterbanken, welke zullen zijn, om, alvorens in functie te treden, behalve den eed, welke bij art. 24 van het reglement van orde en discipline voor de advocaten en procureurs, ook af te leggen den eed van *zich te onthouden*, zoo als die in art. 10 van het besluit van 25 september 1835 (*Staatsblad* no. 13), voor de procureurs bij de territoriale regterlijke collegien was voorgeschreven.

— Als tijdelijke controleurs van het kadaster in Limburg zijn benoemd, de ontvangers der belastingen *K. P. baron de Negri* en *J. M. Japper*.

— Naar men verneemt houdt men zich tegenwoordig bij het gouvernement ernstig bezig met het beraamen der voorbereidende maatregelen, welke de droogmaking van het Haarlemmermeer vordert. Men voegt er bij, dat deze onderneming de aandacht van het Gouvernement op dit oogenblik meer tot zich trekt, dan de aanwinst, tot verlening van de plassen van Haarlem tot Rotterdam, welke verlening, naar het vermoeden van sommigen, niet lang zal duren.

— Door de commissie van hooft-regter, over de tentoonstelling van schilderijen, enz. te 's Gravenhage, is ter kennis van het publiek gebragt, dat de zalen der tentoonstelling, in het gebouw der teeken-akademie aan den Boerhaavendijk, zullen geopend worden op maandag, den 23sten September 1836, en de toegang tot dezelve alle dagen der week, uitgenomen des zondags, voor een ieder is opengesteld van 10 tot 4 ure, mits voorzien zijnde van een toegangbiljet voor ieder persoon, bij den ingang van het gebouw te bekomen, tegen betaling van 25 centen.

— In de *Drentsche Courant* leest men het volgende: **OPGAVE** van het getal *Leden*, hetwelk volgens de grondwet door de provincie van het koninkrijk der Nederlanden naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt afgezonden, in betrekking tot de bevolking.

Bevolking op den 1sten januari 1839: Noord-Brabant 363,577; ziele: 7 leden; Gelderland 337,175; 6 leden; Noord-Holland 412,242; en Zuid-Holland 511,351; te zamen 22 leden; Zeeland 145,676; 3 leden;

Utrecht 140,180; 3 leden; Wrieland 228,909; 5 leden; Overijssel 195,117; 4 leden; Groningen 174,267; 4 leden, en Drenthe 71,153 zielen, 1 lid. Zonde, op grond van de daadzaken, welke uit bovenstaand staatje blijken te bestaan, de provincie Drenthe niet de bevoegdheid hebben, om te verlangen, dat bij de aanstaande herziening des grondwet aan haar twee leden in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in plaats van één, werden toegekend? Immers zij is niet hare bevolking, welke in 1815, toen de grondwet werd daargesteld, slechts 46,500 bedroeg, genaderd tot over of bijna op de helft van die van Utrecht en Zeeland, welke drie leden derwaarts zenden, en wij andere provinciën, vooral Holland, nog meerdere overvloedig in het aandeel van de wetgeving daarstellen. Indien wij wel willen, heeft de meest begunstigde provincie thans één lid in de Tweede Kamer voor ruim iedere 40,000 der bevolking. Hoe na is Drenthe aanspraak aan toe, om naar dien maatstaf twee leden te moeten zenden: is het niet waar, dat, hoe zeer in de latere jaren de bevolking in Nederland in het algemeen zeer is aangewonnen, die aanwinst, naar evenredigheid, nergens, op verken, zoo sterk geweest is als in deze provincie? Wij zullen thans over het groote belang, dat voor Drenthe in de zaak nu voort, gelegen is, niet uitweiden. Wij weten ook niet, hoe diep de veranderingen, in de grondwet te maken, zullen inslijden, maar wij kennen de goede gezindheid van den koning, en de overtuiging, dat de overvloedige magten van de provincie te kunnen gissen. Voor zoo verre de zaak nu voort, gelegen is, niet geheel ongepast, is te herinneren aan hetgeen Drenthe is wedervaren met betrekking tot de Unie van Utrecht.

Leiden, 17 sept. De verzameling Grieksche en Etrurische beschielderde vazen, onlangs van den prins van Canino aangekocht, en thans bij het Museum van Oudheden geplaatst, zal, te beginnen met heden, gedurende den tijd van veertien achtereenvolgende dagen, dus tot en met den 2den oktober, in het Museum, op dezelfde wijze en voorwaarden als de overige voorwerpen, kunnen bezigtigd worden.

— Aanstaanden zaterdag, den 21sten dezer, des middags ten 12 ure, zal, ter voldoening aan Zijner Maj. besluit van 11 Junij 1839, door de zorg van heeren curatoren en den akademischen regent, het vaandel van de vrijwillige jagers der Leidsche hoogeschool, die van het ateneum te Delft er onder begrepen, op zoodanige wijze ter bewaring geplaatst worden, als meest geschikt zal wezen, om het gebruik dat daarvan is gemaakt, in een vereerend aandenken te houden, en zal bij die gelegenheid, in het groot auditorium van het akademie-gebouw, openbaar eene oratie door den prorector worden uitgesproken.

Kampen, 18 sept. Met groot leedwezen verneemt men, dat de gevreesde longziekte zich in den omtrek van Meppel en Steenvijk onder het randvee vertoond heeft. Intusschen las men in de *Overijsselsche Courant* van gisteren een publicatie van den heer gouverneur, houdende maatregelen, die genomen worden, om de ziekte voort te verspreiden. Hoe zich te verhoeden, is de gemeente-besturen krachtig aangeraden. Men zegt, dat de ziekte, die van het kwade deszelfs beginselen Men zegt, en geen deskundige zal zulks afkeuren, dat bij de eerste verschijnselen der ziekte, het besmette stuk, van doodgeschoten en ganschedel in den grond gedolven wordt. Had men zulks in acht genomen, had duizende van melkkoegen zouden wellicht behouden zijn gebleven.

— De Leidsche stads ambtenaar *Seijn* is naar den Haag overgevoerd, beschuldigd van het veroorzaken eener verdonkering van penningen in de kas der administratie der trekvaarten, alwaar eene eklips van 788'000 werd waargenomen, in die van het posthuis, in het fonds voor theol. studenten, en in dat van de armenschoolen. — De *Avondbode* van 11. dinsdag brengt het heugelijks bericht, dat het op zaterdagavond te voren den heer *Stoependaal* te Amsterdam eindelijk is gelukt de *Waarheid* magtig te worden. Met de almachtige hand eens grooten meesters greep hij haar vast, en verlegde haar aan het publiek. Men hoort algemeen, dat dit lang verhoede boek in verzekerde bewaring gesteld, en mede naar den Haag zal zijn opgezonden. (*Kamp. Courant.*)

Mengelwerk.

Letternieuws.

ORDE. Door Mr. DIRK DONKER

CANTOR. Tweede druk. Arnhem,

C. A. THYME, 1839. 27 bl.

(Zie No. 16.)

In het voorgaande artikel zagen wij den schrijver bevestigen, dat indien een burger zijn zaken had bestuurd zoo als de staat is beheerd, hij zou in eenen toestand van kennelijk onvermogen zijn vervallen. Nu! waaraan is dit te wijten? dan antwoordt den heer... instellingen, Gij hebt de nadeelen van de... vertegenwoordiging tevens, zonder er de voor... Gij hebt een gouvernement van transactie,

waarin de vorst verplicht wordt niet zelden zijne goede en wijze inzichten op te offeren, ten einde aan eene fractie van eene kamer van vijftien leden genoeg te geven, opdat de geheele begroting van staatsuitgaven en inkomsten niet worde afgestemd en alzoo het toppunt van verwarring worde outgaan. — Die kamer, altijd in onmiddellijke aanraking met den koning en zonder steun bij het volk, kan nooit rond voor de waarheid uitkomen, moet alles bemantelen of alles op het spel te zetten, en heeft nu in haren beklagenswaardigen toestand, om toch iets te schijnen, tot gewoonte genomen, om tegen te spreken en voor te stemmen. Ook dit kan ik geene orde noemen.

» Maar wat is dan orde, indien het niet enkel is de afwezigheid van opstand en geweld? Ik zal die vraag beantwoorden, even als ik het vlugtig tafereel van dwalingen, 't welk voorafgaat, heb geschetst, zonder haat en zonder vrees: het gezag heeft mij geen stof tot dankbaarheid gegeven noch eenige beleediging aangedaan, ik behoef het dus niet te ontzien en heb geene reden om er mij over te beklagen.

» Ik heb reeds in den aanvang gezegd, dat het eerste beginsel van orde is, dat het gouvernement zijne zending wel begrijpe; dat wij zeggen, dat het zich beschouwe als ingesteld ter bescherming van allen zonder roeping om zich te mengen in zaken, welke hier geheel en al buiten liggen en dat het domein van elken individu behooren. Tot die bescherming behoort, dat het zich wapene door goede instellingen tegen zijne eigene misleiding, en dat het niet miskenne het belang, 't welk elk lid der maatschappij bij den geregelden gang derzelve heeft, en dat het vooral door openhartigheid, eerlijkheid en beleid de achting trachte te verwerven van de ingezetenen en van de overige volken en hunne besturen.

» De rechtvaardigheid en de achting, welke men daardoor verworft, is een schuld, kostbaar voor een ieder, maar vooral voor een gouvernement.

» Voorts moet ook elk onderdeel der regering wel den kring van zijne werkzaamheden kennen en zich daarin, behoudens eene redelijke verantwoordelijkheid, vrij kunnen en durven bewegen.

» Behalve het toezigt, 't welk het hoog gezag noodwendig afvoert over al wat van haar nitgaat, is ten aanzien van elken individu, ieder ambtenaar personeel verantwoordelijk voor elke daad welke de grenzen van zijne bevoegdheid te buiten gaat; in die gevallen is de rechterlijke magt de toevlucht van de beschadigden.

» Deze eenvoudige maarheid is bij ons nooit goed begrepen; men heeft honderd voorbeelden van plaatselijke en andere autoriteiten welke hante diensten hebben geweigerd, waar zij die niet weigeren mochten noch weigeren konden zonder individus te beschadigen. En zijn er, die, in strijd met de wet, daden hebben gepleegd, welke rechtvaardiging tot vergoeding billikten, of belastingen, niet wettig ingevoerd, hebben doen heffen, welke met renten en kosten moesten worden betaald, geyen.

» De schade, die door deze misleiding, en door de schadelijke maatregelen, die daaraan de ingezetenen...

» Dat alles is, waarde, de ambtenaar, die buiten den kring zijner werkzaamheden treedt, is geen ambtenaar meer; orde is, hem persoonlijk voor zija misbruik van gezag te doen boeten.

» Orde is, de openbaarheid zoo veel mogelijk voor te staan. Hoogst zeldzaam is, in zaken van inwendig bestuur, het geheim nuttig; honderdmaal tegen eens is het hoogst nadeelig en bevordert het voorregt en knevelarij; bij ons is alles bijna geheim en zelfs zeer geheim.

» Orde is vooral de openbaarheid in de financiën, zoo landelijke als plaatselijke; bij ons zijn ze met den fibers overdekt.

» Orde is, de werking der drukpers voor te staan, niet gretig op het geringste, wezenlijk of denkbeeldig misbruik te vallen, maar wapp men maar kan de uitbreiding van het gebruik er van te bevorderen.

» Het is geene orde, uit de hoogte op de dagbladen neder te zien hunne wenken te verachten en het goede na te laten, omdat zij het goede hebben aangeprezen; maar orde is, het goede, waar het gevonden, te betrachten, en liever aan den raad van eenen vijand geboort te geven, dan zich door de vleitaal van eenen voorzigtigen vriend op het dwaalspoor te laten brengen.

» Orde vooral is, dat zij, wier zaken niet in orde zijn, er niet vreemd aan blijven, maar aan den vrees van den verkeerden weg volge, eene andere rigting kunnen geven. Nog een; het gouvernement is voor het volk, het plaatselijk gezag is voor de gemeente, — en niet omgekeerd.

» Ik wil nu niet zeggen, dat eene plaatselijke autoriteit de onbeschroomdheid heeft, om de ingezetenen het regt te ontzeggen, om zich over het belang van zekere inrigting te beklagen, vermits de inrigting uit de stads-kas werd gesubsidiëerd. Is er grooter onzin niet te denken? is de stadskas niet het geld, door de ingezetenen bijgebracht? Orde is het toezigt der ingezetenen over de wijze waarop dit geld wordt besteed. (*Het slot hierna.*)

ERRATUM.

In ons vorig nummer is, onder de rubriek *Arnhem*, eene dankfeil ingeslopen; er staat daar men hier nu reeds een substituut-officier had — als mede twee substituut-griffiers, dit moet zijn drie. Er zijn hier namelijk drie substituut-griffiers; twee bij het hof en een bij de arrondissement-regtbank; meer kunnen er volgens de wet niet zijn. Zoodat het berigt van den *Avondbode* en de *Haarlemsche Courant* nopens de benoeming van den heer *Röll* tot substituut-griffier onjuist moet zijn; even als dat des *Handelsblads* nopens de benoeming van gemelden heer tot substituut-officier, bij onze rechtbank; — tenzij of de substituut-officier, de heer *Schotten tot Gansvoeren*, of de substituut-griffier, de heer *de Klopper* ophield zijne betrekking te vervullen, waarvan echter niets bekend is. — Daar de wet op de rechterlijke organisatie niet bepaalt dat er bij deze arrondissement-regtbank een substituut-officier en een substituut-griffier zijn zal, kan de koning er geen tweede benoemen.

Den 20 September 1839. Film 9 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.
Den 20 September 1839. Film 9 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen zoorn, Vrouwe *ANNA MARIA DE KLOPPER*, geb. *H. A. F. G. R. A. A. P. F.*
Arnhem, den 19den September 1839.

Het alleraangenaamst en geheel vrij van overstrooming in het Dorp *Twello*, nabij den Straatweg, en op een half uur afstands van de Stad *Deventer* gelegen Rent-gevend **LANDGOED, HET HOLT-HUIS** genaamd, in vorige Couranten en Biljetten afbreeder omschreven, is bij den inzet verhoogd als volgt:

- 1. Het **HUIS** *S. P. E. R. G. E. R. L.* bestaande uit een kapitaal hecht, sterk en royaal **HEERENHUIS**, afzonderlijk staand ruim **KOETSCHUIS**, **PAARBEN** en **KOESTAL** en **DEEL**; groot **BOERENHUIS** met **ACHTERHUIS**, door **LOOPEND WATER** doorsneden grooten **PLAISIR-TUIN**, **MOES-TUIN**, **WANDELBOESCH**, benevens **WELBOUWLAND**, groot ruim 14 Bunders op 12.600.
 - 2. De **KOEWEIJD**, op 2.460.
 - 3. en 4. in massa op 1.800.
 - 4. Het **BOUWLAND**, den *Breijde*, op 1.200.
 - 5. Het **BOUWLAND**, den *Zandblik*, op 1.350.
 - 6. **WELAND**, aan het *Holhuisstraatje*, op 600.
 - 7. Het **WELAND**, den *Meen*, op 1.500.
 - 8. Het **BOUWLAND**, den *Plasakkers*, op 1.650.
 - 9. De **KAATERSSTED**, den *Lijsterhuis*, op 2.400.
 - 10. Het **WELAND**, den *Gustawide*, en **BOUWLAND**, den *Meer*, op 2.900.
- De massa van alle de bovenstaande aan elkander liggende perceelen, groot 47 Bunders, 75 Roeden en 18 Ellen, op 28.150.

wijders:
11. Het **GESTOELTE**, in de Kerk te *Twello*, op 330.
12. Een *gode aandeel*, in de *Veldjes*, op 140.

Het **ERF** en **GOED**, den *Hoflust* op 1.150.
De toelag of finale verkoop dezer perceelen is bepaald op *Donderdag* den 26den September 1839, des voormiddags ten tien ure, in het *Logement, de Dood*, onder *Wilpe*, over de Stad *Deventer*; terwijl dezelve inmiddels dagelijks kunnen worden opgenomen op aanwijzing van **JAN OTTEN**, Bewoner en Bewaarder van het eerste perceel, en verdere inlichtingen over dezelve zijn te bekomen, benevens de omstandigheden op dezelve zullen kunnen worden vernomen.

VERKOOP VAN VAST GOED.

In het *Nederlandsche Koffijhuis* te *Zutphen*, zal op *Vrijdag* den 4den October 1839, des namiddags om drie ure, in het openbaar bij inzet geveild, en 14 dagen later, zijnde den 18den October, ter zekker plaats en ure, finaal verkocht worden een **HUIS** en **ERF**, ter gezegder stede, op de *Haarstraat*, N. 1056, met daarachter gelegen **TUIN**, en nieuw gebouwd **PAKHUIS**, aan de *Rosenstraat* uitkomende, Kadast. raal Sectie N. 1887, 1888 en 1889.

Om nadere informatiën, ook ten aanzien der verkoopconditiën, verwoege men zich ten kantore der Notarissen **LULOFS** en **VAN DER ENDE**, te *Zutphen* te wenden.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.

Het **HEERENHUIS** met **KOETSCHUIS**, **STAL** en **ERV**, gelegen op het Zand, Wijk F N. 3 en 74, naast het gebouw van het Provinciaal Hof van *Gelderland* binnen de stad *Arnhem*, bestaande uit een alleraangenaamste **WOONING**, voorzien van alle geriefelijken, en waarom gelegen is eene alleraangenaamste **TUIN**, beplant met de uitgezochteste **VRUCHTBOOMEN**, in het geheel groot 62 Roeden en 90 Ellen, vroeger in gebruik bij wijlen den Welverwagden Heer **H. H. DONKER CURTIUS**, en te aanvaarden den eersten November 1839, is bij den inzet verhoogd tot de som van 16,453.

De toelag van hetzelfde is bepaald op *Vrijdag* den 27den September 1839, des avonds ten zeven ure, in het *Logement, het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, terwijl hetzelfde inmiddels dagelijks, mits twee uren te voren aan het Huis telet vragede, bezigtigd, en inlichtingen over de omstandigheden van het verkoopgeveild, te bekomen zijn, bij den Notaris te *Arnhem*, **W. H. T. A. J.**

OPENBARE VEILING TER UITERLIJKE TOEWIJZING

EEN WOONHUIS EN ERF, te *Deventer* aan de *Stroommarkt* N. 2648, bebouwd door **Professoor BEIJERMAN**, voorzien van twee ruimen **ZAKEN** en verscheidene groote en kleinere **KAMERS**, geweldige **KUJENS** en **KELDERS**, **STAL** en lichte groote **TUIN** met **TUINKAMER**, groot 20 Roeden en 90 Ellen, welke plaats hebben op den 28den September 1839, des avonds ten 8 ure, in het *Logement, het Wapen van Utrecht*, van den *Kastlein* **D. U. J. M.**, bij de *Binnen-Brinkpoort* te *Deventer*.
Zullende de veiling geschieden eerst in 3 perceelen, daarna het 1ste en 2de perceel te zamen en eindelijk alle in eene massa.
Het 1ste perceel, het **HUIS** staat op 8.400.
Het 2de perceel, een gedeelte van den **TUIN** op 12.450.
Het 3de perceel, de **TUINKAMER** en **TUIN** op 15.900.
De beide eerste perceelen in massa 12.900.
Alle drie perceelen in massa 14.600.
Te bezien voor vreemdelingen dagelijks, mits vooraf bij den bewoner telet vragede, en voor de inlichtingen op den 27sten en 28sten dezer maand, van 3 tot 5 ure, van 10 tot 12 ure, in het *Logement*, te bekomen zijn bij den bewoner en den **M. E. HOUCK**.

UIT DE HAND TE KOOP:
Eene nieuwe, zeer goede **BAROUCHETTE** voor 3 personen. Te betragen bij **M. J. H. O. M. A. S.** Huis- en Rijtuigschaller in de *Mentingssteeg*, Wijk F, N. 245, te *Arnhem*.

Op *Dingsdag* den 24den September 1839, des middags ten twaalf ure, ten huize van **J. P. A. L. O. R. E. S.**, op de *Steenstraat* te *Arnhem*, zullen verkocht worden een **FORMGESTELDE PAARDE**, deeling *Karassiers* N. 1.

BAHLMANNENCOMP.

Maken kennis tot geachte Publiek bekend, dat zij voornemens zijn verschillende artikelen tot veel **VERMINDERDE** prijzen af te ZEN op te ruimen; ten einde plaats te maken, voor de te verwachten nieuwe **WINTER-GOEDEREN**.

De Commissie voor het natuurkundig Onderwijs, door het Genootschap tot Nut en Vergenoegen gegeven, berigt, dat de nieuwe Cursus der natuurkundige lessen wederom eenmaal op *Maandag* den 7den October aanstaande, — *Natara*, gelijktijdig met de *Lezing* van **H. J. N. V. O. P.**

Men verzoekt, te *Arnhem*, 1839, onder de Gemeente **W. H. J. P.**, in een klein Huishouden, als **TWEEDE** **M. H. I. D.** eene fatsoenlijke **BURGER DOCHTER**, voorzien van de beste getuigen, wegens gedrag en humeur, terens goed kunnende Naajeh, en met de *Wasch* omgaan, en voornamelijk *Slijken*, en zalks tegen een goed loon, geveendredigd naar de bekwamheden. — Adres in persoon of met franco brieven bij den Heer **BRUNN**, te *Velp* voornoemd.

In een fatsoenlijk huisgezin, binnen *Arnhem*, verzoeken, tegen November aanstaande, een ordentlijk **MEISJE**, niet beneden de twintig jaren oud, ten de gereformeerde godsdienst, kunnende goed *Wollen* en *Linnen* naaien, en met de *Wasch* omgaan, en vooral bedrogen in *Strijken*, *Stoppen* en *Maken*. Het loon zal aan hare verdiensten geveendredigd zijn. — Adres bij Letter G. met gefrankeerde brieven, aan den Uitgever der *Arnhemse Courant*, te *Arnhem*.